

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Ulrika Josephson Westberg
Chef kommunkansliet
08-5782 9707
ulrika.josephson@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-03-14

1 (4)

Diarienummer

2017/VN 0001 004

Valnämnden

Valkretsindelning för val till kommunfullmäktige 2018

Förslag till beslut

Valnämndens förslag till kommunstyrelsen för vidare förslag till kommunfullmäktige

- Tyresö kommun utgör en valkrets för val till kommunfullmäktige 2018

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg Björk
Chef Medborgarfokus

Sammanfattning

Riksdagen beslutade i november 2014 om ett antal ändringar i vallagen som påverkar hur val genomförs och mandat fördelas. De nya reglerna ska börja gälla vid valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige 2018. Med

anledning av dessa förändringar behöver kommunen se över valkretsindelningen inför val till kommunfullmäktige 2018. Huvudregeln är att varje kommun ska vara en valkrets. Med anledning av detta föreslås att Tyresö kommun utgörs av en valkrets för val till kommunfullmäktige 2018.

Beskrivning av ärendet

Riksdagen beslutade i november 2014 om ett antal ändringar i vallagen som påverkar hur val genomförs och mandat fördelas. De nya reglerna ska börja gälla vid valen till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige 2018. Med anledning av dessa förändringar behöver kommunen se över valkretsindelningen inför val till kommunfullmäktige 2018.

Förändringar i vallagen

Det tidigare valsystemet vid val till kommunfullmäktige har ersatts med ett kommunproportionellt system av samma typ som i landstingsval. Av mandaten i fullmäktige fördelas nio tiondelar som fasta valkretsmandat medan återstoden fördelas som utjämningsmandat. Det har även införts en spärr för småpartier. Mandaten i kommunfullmäktige i en kommun som är en valkrets ska fördelas mellan partier som fått minst 2 procent av rösterna i kommunen. I en kommun som är indelad i två eller flera valkretsar ska mandaten fördelas mellan partier som fått minst 3 procent i kommunen.

Som en följd av införandet av kommunproportionellt valsystém har bestämmelserna om valkretsindelning förändrats. Huvudregeln är nu att varje kommun är en enda valkrets. En kommun som har 36 000 röstberättigade invånare eller fler får delas in i två eller fler valkretsar. Om en kommun har färre än 36 000 röstberättigade invånare får kommunen delas in i valkretsar endast om det finns särskilda skäl för det. Motivet till förändringen är att i ett kommunproportionellt valsystém förloras valkretsindelningen den betydelse den har haft för mandatfördelningen. Med ett sådant valsystém granteras proportionella mandatfördelning, oavsett hur valkretsindelningen görs. Det framstår då inte som rimligt att en kommun ska tvingas göra en valkretsindelning där sådan framstår som praktisk omotiverad eller rent av olämplig. Enligt den utredning som ligger till grund för lagändringarna går

partierna allt mer fram med gemensamma listor i de olika valkretsarna och användningen av särskilda kretslistor har minskat. Enligt förarbetena talar detta för att valkretsindelningen inte har samma betydelse som tidigare för partiernas valarbete.

Även om behovet av valkretsindelning framstår som mindre än tidigare, poängteras i propositionen att det kan finnas skäl för valkretsindelning i en kommun. En nyligen genomförd kommunsammanslagning kan vara ett sådant skäl. Politiska traditioner och historiska skäl kan också motivera indelningen i valkretsar. Det kan även finnas valtekniska argument som talar för en valkretsindelning, till exempel skulle i stora kommuner med ett stort antal ledamöter i fullmäktige kandidatnamnen kunna bli för många för att kunna hanteras på en lista.

Konsekvenser för Tyresö

Enligt de tidigare bestämmelserna skulle en kommun med fler än 24 000 röstberättigade invånare eller minst 51 mandat i fullmäktige delas in i minst två valkretsar. Tyresö kommun har därför varit indelat i två valkretsar. Enligt den statistik över röstberättigade som valmyndigheten har tagit fram har Tyresö den 1 mars 2017 35 238 röstberättigade. Det är denna statistik som ska ligga till grund för kommunfullmäktiges beslut om valkretsindelning.

Med hänvisning till den nya huvudregeln om kretsindelning för val till kommunfullmäktige föreslår därför kommunstyrelseförvaltningen att Tyresö kommun består av en valkrets vid valet till kommunfullmäktige 2018. Förvaltningens bedömning är att det inte finns särskilda skäl som motiverar ett undantag från bestämmelsen om att kommunen ska ha en valkrets. Det nya proportionella valsystemet för val till kommunfullmäktige kommer att innebära att valkretsindelning inte längre spelar den roll den kan ha haft för den proportionella mandatfördelningen. Kommunen är inte av den storleken att det finns valtekniska argument som skulle innebära att det blev enklare eller bättre genom att kretsindela kommunen, till exempel att det skulle bli för många kandidatnamn för en lista eller att det är motiverat att använda olika listor för att säkra lokal förankring av kandidaterna i de olika valkretsarna. De politiska

partierna i Tyresö har inte heller använt sig av olika listor till de olika valkretsarna.

Kommunfullmäktige ska senast den 31 oktober 2017 besluta om ändrad indelning i valkretsar inför valet 2018. För att gälla ska beslutet vara fastställt av länsstyrelsen. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår mot bakgrund av förändringen i vallagen att Tyresö kommun består av en valkrets vid val till kommunfullmäktige 2018.

